Тыднёвік Магілёўскі

№ 19 (83) 19-25 траўня 2000 г. Кошт 50 руб.

Старая песьня аб галоўным

Фота IREX

Днямі "палата прадстаўнікоў" ухваліла (пры 2 галасах супраць) праграму дзеяньняў ураду, якую дэпутатам даведў Уладзімер Ярмошын. Ніякай цікавасьці да зьместу праграмы не праявіла прэса. Відавочна, што пра яе нічога ня ведае грамадзтва. А – дарма...

Праграма "цікавая" тым, што яна ёсьць сымбіёзам некалькіх распрацовак, якія калі не пярэчаць адна адной, дык не ва ўсім стыкуюцца – гэта дакладна. Прыярытэты дэкляратыўна пазначаюцца правільныя. Хто, напрыклад, будзе супраць "нарошчваньня тавараў і паслугаў", "далейшага разьвіцьця аграпрамысловага комплексу", "росту жыльлёвага будаўніцтва", "фарміраваньня эфэктыўнай сыстэмы аховы здароўя"... Шмат што правільнага гаворыцца ў разьдзеле зьнешніх эканамічных інтарэсаў, у фінансовай і крэдытнай сфэрах.

Аднак справа ў тым, што ўсё гэта чулася і прагаворвалася ці ня тысячу разоў. Вось толькі гаворкі пра дакладныя меры, як гэта забясьпечыць – няма. Бо дасягнуць станоўчых вынікаў можна толькі на шляху рэформаў ува ўсіх пазначаных вышэй галінах. А рэформаў краіна баіцца, як ніякая іншая. Здаецца, ніколі не чакалі з такой надзеяй сельгасвытворцы і кіраўнікі вёскі паведамленьня аб рэформах як сёлета напярэдадні і падчас Рэспубліканскай нарады. А што ў выніку? У выніку ўсё засталося як раней, а над адпаведным Інстытутам Акадэміі сельгаснавук (за падтрымку гэтых настрояў!) навісла пагроза разгону і закрыцьця.

Рэалізацыя практычна ўсіх напрамкаў "новай праграмы" грунтуецца на дэкляратыўных пажаданьнях, адміністрацыйных рэзэрвах, спадзяваньнях на рынак СНГ (найперш – расейскі). Ізноў, як усе апошнія гады, эканамічная палітыка скіраваная на адданасьць курсу, які вынайшаў, сфармуляваў і рэалізуе Лукашэнка: курсу на пабудову мадэлі нейкай "сацыяльна-арыентаванай рынкавай эканомікі". Вынікі папярэдняга руху нашай краіны гэтым курсам пераканаўча сьведчаць: такой эканомікі няма, не існуе, не бывае. Альбо рынак з усімі ягонымі цяжкасьцямі, але ж і рэальнымі здабыткамі – альбо стагнацыя і тупік, як бы прыгожа іх не называлі.

Цяпер весьці нас гэтым шляхам узяўся больш малады прэм'ер, чым папярэдні. Многія лічаць яго не такім ужо і слабым спэцыялістам. Аднак бачна, што ён, як і ўвесь урад, нічога не вырашаюць. Іхняя задача – адпавядаць палітычным прыхільнасьцям Лукашэнкі, для якога, відаць, фізычна немагчыма пайсьці на непапулярныя, напачатку сапраўды цяжкія для грамадзтва меры. Але ці лягчэй зараз ад таго, што яны ўвесь час адкладаюцца?!

А тут яшчэ выбары: увосень – дэпутацкія, наступным годам – прэзыдэнцкія. Гэта значыць, што кіруючыя зараз структуры, каб захавацца, ня стануць нічога кранаць, ня стануць прапаноўваць "рэвалюцыйных" пераменаў. Прапановы на гэты конт пакінуць апазыцыі, калі яна, зразумела, увогуле пойдзе на выбары, самі ж будуць націскаць на цяжкасьці "пераходнага пэрыяду" і клопаты пра "стабілізацыю".

Такая, з дазволу сказаць, стабілізацыя можа толькі прывесьці краіну да поўнага краху. Часу на ратаваньне практычна не застаецца. Усё ў Беларусі трэба было рабіць, як тое гаворыцца, учора. Але, на жаль, мы і сёньня не сьпяшаемся зь неабходнымі мерамі.

Лукашэнка ставіць задачы. Дэпутаты пляскаюць у далоні. Урад бярэ пад казырок. Грамадзтва маўчыць...

Юры ПАЦЁМКІН, журналіст
(Паводле аналітычнага бюлетэню БЕЛАПАН)

Асуджэньне рэжыму шырыцца

Камітэт па зьнешняй палітыцы Сэната Чэскай Рэспублікі прыняў рэзалюцыю, якая асуджае рэжым Лукашэнкі *(нагадаем, што 3 траўня кангрэс ЗША таксама прыняў рэзалюцыю па Беларусі – гл. "ТМ"№18).*

Пра гэта паведамілі расейскія СМІ са спасылкай на аднаго з аўтараў дакумэнта – сэнатара Міхала Жантоўскага, які нядаўна вярнуўся зь Беларусі. Прыняцьце рэзалюцыі ў чэскім парлямэнце фактычна супала з 5-й гадавінай неадпаведнага Канстытуцыі рэфэрэндуму, праведзенага ў Беларусі 15 траўня 1995 года. Ягоныя вынікі А.Лукашэнка, як вядома, скарыстаў для ўмацаваньня сваіх палітычных пазыцыяў.

У дакумэнце асуджаецца масавае парушэньне правоў чалавека у Беларусі, сьцьвярджаецца, што рэжым А.Лукашэнкі зьяўляецца нелегітымным, "знаходзіцца ў супярэчнасьці з асноўнымі дэмакратычнымі нормамі" і "выяўляе прыкметы таталітарызму". Аўтары рэзалюцыі заклікаюць беларускае кіраўніцтва, а таксама ўрад Чэхіі і міжнародную супольнасьць падтрымаць аднаўленьне правоў чалавека і дэмакратычных свабод у Беларусі і забясьпечыць павагу да іх.

Бліжэйшым часам дакумэнт будзе прапанаваны на зацьверджаньне ў верхнюю Палату чэскага парлямэнту.

Паводле БЕЛАПАН

Што было на 14 траўня

У Бабруйску на плошчы Перамогі быў выстаўлены пікет у абарону беларускай культуры і гонару нацыянальных сымбаляў. Арганізавалі акцыю Алесь Чыгір і Вячаслаў Сьвізуноў. Каля 30 чалавек, пераважна моладзь, трымала плякаты, на якіх былі заклікі да захаваньня і разьвіцьця роднай мовы, а таксама ў падтрымку ідэі нацыянальнага ўнівэрсытэту.

Пікет не пакінуў гараджанаў абыякавымі. Пераважная большасьць людзей выказваліся ў падтрымку акцыі.

У Магілёве тым жа днём актывісты моладзевага дэмакратычнага руху правялі акцыю падтрымкі роднай мовы. Ля мэмарыяльнай дошкі першадрукару Сьпірыдону Собалю ўвесь дзень запальваліся сьвечы як знакі няўміручасьці мовы беларускай...

Паводле нашых карэспандэнтаў

За пагляд – у пастарунак!

Днямі ў вобласьці адбылося шмат што цікавага. Напрыклад, у госьці да актывістаў мясцовых грамадзкіх арганізацыяў наведваліся іх польскія калегі, прадстаўнікі жаночых, моладзевых, сацыяльных ініцыятываў з Варшавы, Беластоку, Вроцлава ды іншых местаў. Мэтаю візіту было пазнаёміцца з грамадзкім сэктарам беларускіх рэгіёнаў, знайсьці падмурак для супольнай працы. Сустрэчы адбыліся ў Магілёве, Бабруйску, Асіповічах. Усё прайшло цікава і добра, і толькі адзіны інцыдэнт мог бы засмуціць. Журналіст газэты "Новае паньство" Робэрт Мазурэк, які наведаў горад Шклоў, замест блуканьня па ягоных вуліцах і размоваў з жыхарамі, правёў колькі часу ў міліцэйскім пастарунку. А затрымалі яго побач з домам, дзе жыве жонка прэзыдэнта. Гэта ўжо традыцыйнае месца затрыманьняў замежных грамадзян. Усе яны хочуць пагледзець на горад, які лічыцца радзімай Аляксандра Лукашэнкі, і на жытло першай беларускай ледзі, якая працягвае жыць у Шклове. А ім замест гэтага мясцовая міліцыя прапануе знаёмства з зусім іншымі памяшканьнямі.

Аднак за той час, які журналіст правёў у горадзе на волі, ён пасьпеў на сваё зьдзіўленьне пераканацца, што шмат хто ў Шклове не ганарыцца сваім знакамітым земляком, а зусім наадварот. Непрыемныя выказваньні пра ягоную палітыку журналіст чуў ня толькі на вуліцы, але й нават у пастарунку.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

Шаноўныя таты і мамы!

Калі вы хочаце, каб вашыя дзеці з наступнага навучальнага году вучыліся на беларускай мове, але ня ведаеце з чаго трэба пачаць і куды зьвяртацца, каб гэтага дамагчыся – зьвяртайцеся да нас. Разам мы вырашым усе праблемы! Для дзетак дашкольнага ўзросту мы маем намер гэтым часам арганізаваць беларускамоўнае асяродзьдзе.

Чакаем вас і вашых прапановаў! Тэлефануйце: ***32-33-24***

Магілёўскі грамадзкі
Бацькоўскі камітэт

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

У Бабруйскім раёне мясцовыя патрыёты з БПСМ заклалі парк свайго імя. Акрамя традыцыйных ліпак і бярозак туды закапалі мімозы і барбарысы. Але памыляюцца тыя, хто думае, што слаўныя патрыёты скідваліся грашыма, напружана шукалі магчымасьці, каб закласьці сквэр. Грошы даў райвыканкам. Калі пасаджаныя дрэўцы чакае будучыня, якая, спадзяюся, напаткае БПСМ, не зайздрошчу я расьлінам.

По зысках пракуратуры Клімавіцкага раёну ў некалькіх калгасах пакаралі з паўсотні чалавек за тое, што дохла ў гэтым годзе скаціна. Пільнае пракурорскае сьледства выкрыла, што самыя вінаватыя ў тых "жывёльных трагедыях" скотнікі і даяркі, з-за неахайнасьці якіх каровы паміралі ад бяскорміцы. Калгасьнікам, што не атрымліваюць заробкаў па паўгады, яшчэ і штрафы павыпісвалі ў памеры некалькіх "новых" тысяч на кожнага... А можа таму ім і павыпісвалі, што ведаюць: ніякіх грошай ад тых калгасьнікаў усё роўна не дачакацца? Іншае пытаньне: ці тых судзілі? Ці не зьвялі ўсё да звычайных стрэлачнікаў...

Большасьць магілёўцаў мела магчымасьць адчуць на сябе наступствы моцнага ветру, што праляцеў над горадам. Там-сям адключаная электрычнасьць, перагарэлыя электрапрыборы – праявы прыроднай стыхіі. Але былі і больш сур'ёзныя выпадкі. Вецер, што месцамі ляцеў з хуткасьцю амаль 90 км у гадзіну, у палове ўсходніх раёнаў вобласьці пазрываў дахі, разварушыў дамы. Добра хоць,што людзі цэлымі засталіся.

Адны магілёўцы толькі з жахам чакаюць, а другія ўжо жывуць без гарачай вады. Як і штогод, нашыя камунальнікі мусяць скіроўваць нас на пакуты: выдумляць розныя спосабы, неяк выкручвацца і насуперак усяму выконваць неабходныя санітарна-гігіенічныя патрабаваньні. І калі падобная практыка адыйдзе ў нябыт, сёньня ня скажа ніхто. Ужо ў 21-е стагодзьдзе ўходзім, а гэтае дзікунства перасьледуе нас, і канца яму ня бачна.

Магілёўскія кантралёры выкрылі самых вялікіх растратчыкаў дзяржаўных грошай. Аказваецца, яны працуюць у абласной філярмоніі. Кантралёры наракаюць на гэтую ўстанову за правядзеньне фэстывалю "Залаты шлягер". На фэст пайшло аж 240 мільярдаў старых грошай. Сапраўды шмат. Ня ў тым сэньсе, што на мастацтва трэба мала траціць. Папершае, сапраўднае мастацтва ўвогуле дарагое. Шкада іншага. На беларускае мастацтва такіх грошай ня траціцца. Шкада і таго, што праведзенае, тым ня менш, на высокім арганізацыйным узроўні мерапрыемства можна правесьці толькі з парушэньнямі, якія народжаныя дубовай сыстэмай разьлікаў, што засталася нам ад Савецкага Саюза й добра ўжо сёньня намі "удасканалена". А яшчэ шкада, што вінаватым у правядзеньні, магчыма, сапраўды ня самага патрэбнага фэстывалю зрабілі выканаўцу, а не заказчыка – той жа аблвыканкам ці міністэрства культуры.

У нашых лясах пачаўся "пажарны" сэзон. І гэта ня жартачкі. Напрыклад, у Глускім раёне агонь падыйшоў амаль да нафтавай сьвідравіны і ледзьве не падпаліў яе. А побач жа яшчэ і склад з палівам быў. Увогуле, зараз у асіповіцкіх і глускіх лясах гараць каля 150 гектараў. Таму ўлады прынялі рашэньні абмежаваць доступ у лясы гэтых раёнаў. Добра, што пакуль няма ягадаў, і людзі збольшага едуць на лецішчы. Але ж памятайце пра пагрозу, якая зь цягам часу і сьпякоты будзе расьці. Дый самі выпадкова не падпальвайце лясы.

Пачынаецца пара студэнцкіх іспытаў. А зь яе надыходам пачынаецца праца яшчэ адных кантралёраў. Іх сваім указам завёў прэзыдэнт. Гутарка пра кантралёраў, што сочаць за працай прыёмных камісіяў, за ходам іспытаў. Як заўжды, прафэсараў і дацэнтаў правяраюць спрытныя хлопчыкі з БПСМ і настаўнікі сярэдніх школ. Нічога ня маю супраць грамадзянскіх правоў кожнага з кантралёраў, але маю шмат чаго супраць іх імкненьня кантраляваць тое, у чым яны не разьбіраюцца. І яшчэ пратэстую супраць самой падобнай сыстэмы, якая робіць адно – яшчэ больш павышае карупцыю. Плаціць трэба ня толькі выкладчыку, але і правяральшчыку. Што і робіцца, і магілёўскія ВНУ тут не выключэньне. Так што армія кантралёраў "ад прэзыдэнта" ужо чакае вас, абітура і выкладчыкі.

Да сустрэчы,
Сымон Глазштэйн.

"По их виду было видно..."

"Па іх выгляду было бачна, што яны ідуць не на мітынг", – такую глыбокую пранікнёнасьць у сапраўдныя намеры людзей выявіў адзін з ОМОНаўскіх сьведкаў, калі даваў паказаньні ў Цэнтральным раённым судзе г.Магілёва.

А суд разглядаў справу аб "адміністрацыйных праваапарушэньнях" з боку тых, каму міліцыянты перашкодзілі дайсьці да гарадзкога Першатравеньскага мітынгу ("ТМ" №17). Тады было затрымана 14 чалавек, якія замест мітынгу правялі час у пастарунку. Да некаторых затрыманых міліцыя выставіла абвінавачваньні, што й сталася прычынай судовага паседжаньня.

11 траўня спадарыня Ірына Сарока, судзьдзя па адміністрацыйных справах, разгледзела матэрыялы на Сяржука Гіркіна, Віталя Макаранку і Аванэса Мурадзяна.

Хлопцы рухаліся па Піянэрскай у бок пл.Леніна. Сяржук нёс пад крысом курткі складзены бел-чырвона-белы сьцяг, Віталь Мараканка – дрэўка. Аванэс, як і астатнія, ішоў без "крамольных" рэчаў. Аднак усіх спынілі омонаўцы В.Аўдзееў і А.Барысенка. Пасьля затрыманьня яны склалі на хлопцаў пратаколы аб "непадпарадкаваньні законным патрабаваньням супрацоўнікаў міліцыі". А праз колькі дзён С.Гіркіна па тэлефоне выклікаў у міліцыю маёр Чумакоў. У выніку гутаркі спадара Сяржука перакваліфікавалі ў "арганізатара падрыхтоўкі несанкцыянаваных мітынгу і шэсьця". Больш сур'ёзныя абвінавачваньні тымчасам былі сфармуляваныя і на Аванэса Мурадзяна. Гэта зрабілі падпалкоўнік міліцыі Алёнушкін (што кіраваў, дарэчы, затрыманьнем), маёр Фёдараў, лейтэнант Тодараў, міліцыянты Лапато і Атрошчанка.

Што ж выявілася ў судзе наконт міліцэйскай лёгікі і разуменьня ахоўнікамі закону гэтага самога закону?

<u>Першае.</u> ***Падчас руху на афіцыйны мітынг мусіце мець дазвол гарвыканкама на ўдзел у ім.*** Бо менавіта адсутнасьцю такога дазволу кіраваліся міліцыянты пры затрыманьні Гіркіна ды іншых. У судзе афіцэры зь вялікімі зоркамі на пагонах тлумачылі "хапун" людзей тым, што гарвыканкам напярэдадні сьвята адмовіў "апазыцыянэрам" у правесьці мітынг і шэсьце. Яны, як вядома, нічога й не праводзілі асобна, а вырашылі далучыцца да агульнагарадзкога мерапрыемства. Якім чынам міліцынты здолелі сярод усіх, хто рухаўся ў той дзень на плошчу, вызначыць, хто сярод іх "апазыцыянэр", а хто – не, засталося для суда і прысутных на ім невядомым і незразумелым.

<u>Другое.</u> ***Пры задуме выкарыстаць на мерапрыемстве сьцяг мусіце мець пры сабе такое да яго дрэўка, каб не ўзьнікала падазрэньняў, што яго можна выкарыстаць у якасьці "халоднай зброі".*** Бо паводле тлумачэньняў бравых омонаўцаў Сяржук Гіркін (дарэчы, інвалід – хай ён даруе аўтару гэтую заўвагу) мог скарыстаць "драўляную палку з мэталёвым наканечнікам у якасьці сродку нанясеньня шкоды здароўю грамадзянаў". (Да таго ж нагадаем, што дрэўка было пры Віталю Макаранку, а не ў Сяржука).

Рашэньні суда, аднак, былі больш лягічнымі: ***спыніць справы праз адсутнасьць у дзеяньнях абвінавачваемых складу правапарушэньня.***

Нібыта ёсьць падставы сьвяткаваць перамогу здаровага сэнсу і Закона. Аднак нават справядлівае рашэньне суда па гэтых выпадках не дадае аптымізму. Бо і надалей застаецца "запраграмаваны" стыль паводзінаў людзей у міліцэйскай форме: "***Я имею право остановить любого. Основание – моя пятнистая форма***". Гэта не прыдумана аўтарам карэспандэнцы, ***гэта гучала ў залі суда.*** А апірышчам такога разуменьня сваіх абавязкаў зьяўляецца, на жаль, поўная недасьведчанасьць насельніцтва адносна сваіх правоў.

<u>P.S.</u> Карэспандэнт "ТМ" удзельнічаў у судовым разьбіральніцтве датычна сп.Гіркіна, таму больш падрабязна спыніўся менавіта на гэтай справе. У судзе ён выступаў разам з дырэктарам Магілёўскага праваабарончага цэнтра Сяргеем Абадоўскім у якасьці прадстаўніка "правапарушальніка" (арт.62 Канстытуцыі РБ кожнаму з нас дае права мець свайго прадстаўніка ў стасунках з афіцыйнымі асобамі і дзяржаўнымі органамі).

<u>P.P.S.</u> Некалькі праваабарончых парадаў:

1. Не хадзіце на размовы зь міліцыянтамі і з прадстаўнікамі КГБ ці іншых "сілавых" структураў, калі вас "запрашаюць" па тэлефоне. Такі выклік ня можа лічыцца афіцыйным. А "сяброўская гутарка" нечакана для вас, як гэта сталася зь Сяржуком Гіркіным, дадасьць толькі новых непрыемнасьцяў.

2. Пры дачыненьнях з "органамі" не пазьбягайце зваротаў па дапамогу да тых, каму давяраеце, а лепш – да праваабарончых арганізацыяў. Кансультацыю заўсёды можна атрымаць у Магілёўскім праваабарончым цэнтры, мясцовых прадстаўніцтвах Беларускага Хельсінскага Камітэта, праваабарончага камітэта "Вясна-96", у арганізацыях Свабодных прафсаюзаў, офісах дэмакратычных палітычных партыяў.

Валадар ЦУРПАНАЎ,
карэспандэнт "ТМ"

Аб краіне далёкай, аб краіне сваёй...

Цікавасьць у Горках выклікала выстава магілёўскага фотамайстра Аляксандра Ліціна "Ізраіль: позірк зь Беларусі". Зробленая ў час падарожжа аўтара па Сьвятой Зямлі экспазыцыя складаецца з 50 чорнабелых фотаздымкаў і адлюстроўвае жыцьцё Ізраіля вачыма беларускага суродзіча. Замова на выставу паступіла да аўтара таксама зь іншых рэгіёнаў Беларусі.

Хуткім часам паедзе ў падарожжа па Магілёўшчыне перасоўная фотавыстава сябраў магілёўскага клюбу вандравальнікаў "Чароўны ўспамін" Аляксандра Ліціна, Алеся Агеева, Васіля Аўраменкі, Сяргея Мірайлы. Помнікі дойлідства Беларусі разам з грунтоўнымі гісторыка-краязнаўчымі камэнтарамі знайшлі адлюстраваньне на 25 фотастэндах. Здымкі для экспазыцыі былі зробленыя ў часе вандровак па Беларусі. Напачатку фотавыстава мяркуе заехаць у Бабруйск, Горкі і Крычаў.

Паводле BARC-List

Як пераадолець "паласу перашкодаў"

Нядаўна ў рамках акцыі "За роўныя правы" адбыліся пікеты інвалідаў супраць дыскрымінацыі асобаў з абмежаванымі фізычнымі магчымасьцямі. Вось я й вырашыў паглядзець у тых гарадах, дзе часьцей бываю, на тое, як пачуваюцца інваліды сярод нас. Пачуваюцца яны дрэнна ў самым што ні на ёсьць дробязным сэньсе. Але гэта для нас падаецца дробязным, а для іх гэта – праблема, нярэдка непераадольная.

Вось, прыкладам, наш Глуск. Будынак райвыканкаму. Нават чалавеку здароваму нялёгка ўзьняцца па прыступках, асабліва ў дождж ці сьнег. Зразумела, што няма аніякіх парэнчаў. Неаднойчы бачыў, як інваліду проста немагчыма зайсьці ў будынак. Ня лепш клапоцяцца пра людзей у крамах: паўсюль шыкоўныя прыступкі, якімі варта было б усьцілаць лядовыя палацы, а ня ганкі грамадзкіх будынкаў. Што казаць пра інвалідаў, калі здароваму старому чалавеку няпроста пераадолець гэтыя "палосы перашкодаў".

А вось Бабруйск. Шыкоўны аўтавакзал. Аднак зайсьці ў яго альбо па патрэбе спусьціцца ў падземную прыбіральню – праблема. Не магу ўявіць, як гэта можа зрабіць чалавек на інваліднай калясцы. Няма парэнчаў на лесьвіцы, якая вядзе на 2-гі паверх. Дырэктар аўтавакзала А.Секаржыцкі скардзіцца на адсутнасьць грошай, каб вырашыць гэтае пытаньне. А ў якасьці выйсьця раіць інвалідам і пажылым людзям зьвяртацца па дапамогу да дзяжурнага па вакзалу, ён, маўляў, дапаможа. Вы гэта можаце сабе ўявіць? Але гаворыць пра гэта дырэктар на поўным сур'ёзе.

Нашы гарады разьлічаны толькі на здаровых людзей. Нядаўна Глуск наведалі прадстаўнікі адной швэцкай грамадзкай арганізацыі. У яе складзе быў чалавек на калясцы. Бачылі б вы – зь якой павагай і клопатам ставіліся да яго ўсе сябры. Аднак ня ўсюды швэды маглі пабываць разам з гэтым чалавекам, дзе хацелі. Вельмі зьдзіўленыя былі гэтымі абставінамі нашыя госьці. У іх дома ўсё зроблена для зручнасьці людзей, якія маюць рухальныя абмежаваньні. Гэта нармальна, цывілізавана, паважліва. Гэта разглядаецца як забесьпячэньне правоў чалавека. Калі мы да такога разуменьня дойдзем?

Ігар КІРЫН

100 зруйнаваных архітэктурных помнікаў Магілёву

Да сярэдзіны 16 стагодзьдзя этна-канфэсійны склад Магілёва не вызначаўся асаблівай разнастайнасьцю. Горад быў праваслаўным, аднак меліся й прыкметы прысутнасьці каталіцкае канфэсіі. У 50-60 гадах 16 ст. у Магілёве закладаецца першы драўляны касьцёл. Тагачаснае суіснаваньне праваслаўных магілёўцаў з магілёўцамі-каталікамі цяжка акрэсьліць словам "простае". Праваслаўныя разумелі, што зьяўленьне каталікоў у горадзе – гэта непазьбежнасьць. А тыя, у сваю чаргу, улічвалі праваслаўную еднасьць і задзіночанасьць. Разважлівы й мудры падыход магілёўцаў у справе вырашэньня міжканфэсійных узаемадачыненьняў у будучым даў свой плён.

Фарны касьцёл

У 1604 годзе, за часамі гаспадараньня Жыгімунда 3-га, у Магілеве быў узьведзены першы мураваны касьцёл — Фарны. Ён амаль на стагодзьдзе стаўся месцам яднаньня й духоўнага спакою праз гаману з Богам каталікоў Магілёва й наваколься. Ад пачатку касьцёл не вызначаўся архітэктурнай мудрагелістасьцю, аднак усё ж уражваў сваёй дасканаласьцю. А галоўным было тое, што Фарнаму касьцёлу было наканавана зьведаць шмат выпрабаваньняў і стаць маўклівым сьведкам чалавечага гора й шматлікіх трагедыяў.

Напрыканцы 17 стагодзьдзя касьцёл перастаў задавальняць парахвіянаў па памерах. Вырашана было будаваць новы храм. Аднак у гэты час чарговая вайна Масковіі супраць тагачаснай беларускай дзяржавы ўнесла карэктывы ў гэтыя намеры.

Толькі ў 1738 годзе закладаецца касьцёл Кармэлітаў. Амаль 3-х тысячная каталіцкая грамада вымушаная былі аддаць яму перавагу па прыгажосьці, памерах і зручнасьцях. Цягам часу Фарны касьцёл наогул займее акрэсьленьне "мужыцкі", тады як новы будзе звацца "панскім". Паміж касьцёлямі, разьмешчанымі непадалёк адзін ад другога, была нябачная мяжа. Па адзін бок яе месьціліся дабрабыт ды заможнасьць. Па другі – галеча.

У 19-м стагодзьдзі Фарны касьцёл быў перабудаваны. У архітэктуру храму ўнесьлі элемэнты клясыцызму. Да ўсходніх і заходніх фасадаў былі дабудаваныя клясычныя порцікі. Суцэльны аб'ём храму завершыўся купалам на нізкім барабане. Гукавае аздабленьне дапоўнілася арганам на адмысловай пляцоўцы, якую ўтрымлівалі 4 драўляныя слупы. Тры алтары ўпрыгожыліся драўлянымі скульптурамі. Аднак тады ж храм перажывае і тую небясьпеку, што ледзь ня быў забраны (па рашэньні гарадзкой улады) ад вернікаў "чужынскае" рэлігіі й перададзены вернікам "правільнай" праваслаўнай. Захаваліся дакумэнты на гэты конт.

На абарону касьцёлу паўстаў ксёндз Матэўш Расіньскі. Яму ўдалося пераканаць уладу адмовіцца ад свайго намеру. Праз гэта Матэўш Расінскі займеў глыбокую і доўгую пашану сярод вернікаў-каталікоў.

Месца знаходжаньня Фарнага касьцёлу было сымбалічным – у Мураўёўскім завулку. Чыннасьць гэтага чалавека, у гонар якога быў названы завулак, вядомая. Нездарма яму належала мянушка "Вешальнік".

У той страшэнны час і пазьней касьцёлу не шанцавала. Да нашых дзён захаваліся толькі асобныя элемэнты Фарнага храму. Як пазначана ў энцыкляпэдычным даведніку "Могилев", касьцёл "сохранился частично".

Застаецца дадаць, што рэшткі Храму можна бачыць сёньня па вуліцы Болдзіна, 3.

Алесь АСІПЦОЎ

Курс аднолькавы, магчымасьці розныя

"Незалежная рэгіянальная прэса. Асноўны курс". Такой была тэма сэмінара, што днямі прайшоў у Магілёве. Фундатар і складальнік праграмы сэмінара Варшаўскі фонд IDEE гэтым разам апекаваўся прадстаўнікамі недзяржаўных рэгіянальных выданьняў вобласьці.

За 3 дні тэарэтычных і практычных заняткаў, абмену думкамі і праблемамі маладыя магілёўскія сьмельчакі з 6 раёнаў, дзе выдаюцца незарэгістраваныя (аднак папулярныя) газэткі, пачулі шмат чаго цікавага і карыснага для сваёй працы. Як, дарэчы, і шмат чаго цікавага і карыснага, што спатрэбіцца і можа быць укаранёнае ў практыку не раней, чым у краіне адбудуцца цывілізаваныя палітычныя і эканамічныя перамены.

Гэта асабліва было відавочным на занятках, якія праводзіў польскі рэдактар газэты "Палукі" зь невялікага места Жнін Дамінік Ксёндзскі. Мясцовая газэта, якую ён выдае, выглядае значна лепш, чым усе вядомыя мне ў нашай краіне пэрыядычныя выданьні – няхай сабе "прэзыдэнцкія", а тым больш – недзяржаўныя. Абсалютная свабода друку, якая ўсталявалася ў Польшчы, шырокі спэктар друкарскіх магчымасьцяў і канкурэнцыя на рынку патрабуюць ад газэты адпаведнасьці высокім патрабаваньням з боку чытачоў як да зьместу выданьня, так і да ягонага выгляду. Можна толькі падобраму пазайздросьціць калегам у тым, што яны здольныя адказаць на любое запатрабаваньне, бо паміж прэсай і яе спажыўцамі няма аніякіх пасярэднікаў, аніякіх перашкодаў.

Калі ад часу яны, гэтыя перашкоды, здараюцца (напрыклад, нехта з афіцыйных установаў ці асобаў хавае ад журналістаў інфармацыю альбо перашкаджае яе абвяшчэньню) – на абарону свабоды слова становіцца ўсё грамадзтва. Бо менавіта такога эфэкту дасягае дзейнасьць Польскага фонду абароны правоў журналістаў, прадстаўніца якога Моніка Панфіль распавяла сэмінарыстам пра выпадкі падключэньня да гэтай справы Эўрапейскага трыбуналу і Страсбурскага суду.

Адзін дзень сэмінара быў аддадзены сустрэчы з галоўным рэдактарам новага беларускага, адзінага незалежнага грамадзкапалітычнага часопіса "Кур'ер" Ігарам Герменчуком. Яму таксама дасталося прачытаць і зрабіць рэцэнзіі на практычныя допісы, якія выканалі сэмінарысты падчас практычных заняткаў. Ня столькі ён сам, колькі маладыя пачаткоўцы ад незалежнай журналістыкі былі зьдзіўленыя тым, што шмат якія падрыхтаваныя імі карэспандэнцыі адпавядалі патрабаваньням... былой савецкай журналістыцы і зьявяліся калькамі "клясычных" тагачасных (ці толькі, калі пагартаць сёньняшнія газэты, асабліва раёнкі?) публікацыяў.

Напрыканцы сэмінару усім, хто актыўна і адначасова стрымана дасядзеў усе 3 дні заняткаў, былі ўручаныя дыплёмы аб сканчэньні адмысловага курса. Мяркуецца, што некаторыя ўдзельнікі "магілёўскага тура" змогуць наведаць Польшчу, дзе правядуць час у знаёмстве з жыцьцём і працай замежных калегаў.

Дзяніс НОВІКАЎ
Фота В.Цурпанава

БЕЛАПАН для «ТМ»

Акцыю пад назвай "Горад – наш!" правёў Малады Фронт. У ноч на 14 траўня ў Менску ды іншых гарадах Беларусі былі вывешаныя дзясяткі бел-чырвона-белых сьцягоў.

Акцыя была прымеркаваная да пятай гадавіны рэфэрэндуму, у выніку якога, як вядома, зьмянілася сымболіка беларускай дзяржавы. У Менску сьцягі былі вывешаныя ў мікрараёнах Малінаўка і Серабранка, а таксама на ўезьдзе ў горад па Брэсцкай і Маскоўскай шашы. Магілёў быў размаляваны надпісамі й бел-чырвона-белымі выявамі, самы вялікі малюнак сьцягу быў зроблены на мосьце праз Дняпро. У Барысаве бел-чырвона-белы сьцяг вывесілі насупраць будынка гарвыканкаму. Да яго была прымацаваная запіска: "Нягледзячы на ўсе рэфэрэндумы й забароны, нацыянальная сымболіка будзе жыць, бо жыве Беларусь!".

●

Пазыцыя Беларускай экалягічнай партыі "БЭЗ" па асноўных палітычных пытаньнях абмяркоўвалася на партыйнай канфэрэнцыі, якая прайшла ў Менску 14 траўня.

Большасьць дэлегатаў прагаласавала за ўнясеньне ў Нацыянальны сход прапановы аб зьмяненьні мажарытарнай сыстэмы выбараў на мажарытарна-прапарцыйную. Кіраўніцтва "БЭЗу" таксама вызначыла сваё стаўленьне да дзеючага Выбарчага кодэкса. Так, на думку прадстаўнікоў партыі, там не адлюстраваныя асноўныя прынцыпы дэмакратычнай выбарчай сыстэмы, у адпаведнасьці зь якой выбары павінны быць усеагульнымі, роўнымі, справядлівымі, тайнымі, свабоднымі, адкрытымі (публічнымі) і прамымі.

●

Удзельнікі канфэрэнцыі прынялі рашэньне аб удзеле партыі ва Ўсебеларускім Зьезьдзе, які ініцыяваны дзеячамі культуры і навукі.

Віцебскі гарвыканкам чарговым разам зьвярнуўся па дапамогу да камэрцыйных і дзяржаўных прадпрыемстваў свайго гораду. Чыноўнікі просяць "падаць" на падрыхтоўку "Славянскага базару".

Як вядома, напярэдадні фэсту горад падлягае ўзмоцненай чыстцы, фарбоўцы, касмэтычнаму рамонту. Аднак гэта толькі малая, "бачная" частка працы, якая патрабуе значных фінансовых затратаў. Нястача грошай у казьне і прымусіла гарвыканкам прыняць неарыгінальнае рашэньне – зараз у прадпрыемстваў усе просяць. Хоць канчатковая сьмета расходаў на перадбазарную падрыхтоўку будзе зацьверджаная ў чэрвені, ужо цяпер суб'екты гаспадараньня атрымаваюць афіцыйныя лісты з гарвыканкаму, дзе пазначаныя канкрэтныя сумы. Як паведамілі ў аддзеле эканомікі й рынкавых дачыненьняў гарвыканкаму, памер добраахвотных ахвяраваньняў для кожнага прадпрыемства залежыць ад ягонага фінансавага стану. Не выключаецца таксама й дабрачынная дапамога ў натуральным выліченьні. Прадукцыя асобных прадпрыемстваў можа добра падсобіць падчас прыёму шматлікіх дэлегацыяў.

●

У сувязі з 30% скарачэньнем паставак расейскага газу прадпрыемстваў канцэрна "Белэнэрга" у красавіку-траўні зьнізілі водпуск электраэнэргіі беларускім спажыўцам прыкладна на 11%.

Пра гэта заявіў былы прэзыдэнт канцэрна, 61-гадовы Валянцін Герасімаў, вызвалены напачатку траўня ад сваёй пасады. Ад энэргасыстэмы адключаныя 368 прадпрыемстваў, падача энэргіі абмежаваная на 1463 аб'екты. Абмежаваньні "у асноўным тычацца прамысловай сфэры", і калі яны дасягаюць 22-25%, то, па словах В.Герасімава, ідзе "перакульваньне" вытворчасьці.

Галоўнымі праблемамі энэргетычнай сыстэмы краіны былы прэзыдэнт "Белэнэрга" назваў "адсутнасьць нармальнага балянсу грошай за прададзеную электрычную і цеплавую энэргію" і зьвязаную з гэтым праблему куплі газу і мазуту. Не хапае сродкаў для набыцьця імпартнага абсталяваньня і матэрыялаў: 53% цепламэханічнага абсталяваньня выпрацавалі свой разьліковы рэсурс.

Гаворачы пра сваю адстаўку, якая адбылася неўзабаве пасьля праверкі канцэрна Камітэтам дзяржкантролю, В.Герасімаў заявіў, што ён ня здолеў закончыць тры "сур'ёзныя справы": экспарт энэргіі на Захад; гідрабудаўніцтва на Заходняй Дзьвіне і Нёмане; увод энэргетычнага корпусу Беларускай палітэхнічнай акадэміі ў Менску. Характарызуючы дзеяньні праваранучых, ён адзначыў: "Мы сутыкнуліся зь неразуменьнем нашай прафэсіі, з няўменьнем аналізаваць факты. Трактоўка першапачатковая была прадузятай, а абвінавачваньні – надуманымі".

●

Па факту выбуху раніцай 15 траўня ў цэнтры Менску легкавога аўтамабіля "форд-скорпіо" узбуджаная крымінальная справа. Праводзяцца апэратыўна-вышуковыя мерапрыемствы і сьледчыя дзеяньні.

Як паведамілі ў прэс-службе Міністэрства ўнутраных справаў Беларусі, выбух адбыўся а 8-й гадзіне 55-й хвіліне каля дома №23 па праспэкту Машэрава. У аўтамабілі спрацавала выбуховая прылада, тып якой зараз устанаўліваецца. У момант выбуху ў аўтамабілі знаходзіліся два чалавекі, адзін зь якіх загінуў, а другі атрымаў цяжкія раненьні. Паводле папярэдніх зьвестак, выбуховая прылада знаходзілася ў руках загінуўшага.

У прэс-службе МУС Беларусі таксама паведамілі, што пры аглядзе аўтамабіля ў салёне былі знойдзеныя пісталет ІЖ-70 з глушылкай і аўтамат АКСМ з поўным магазінам.

БЕЛАПАН для «ТМ»

Праграма тэлебачаньня з 22 па 28 траўня

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовы матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

•• Понедельник, 22 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35 Новости.
8.15 Резонанс
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье.
10.15 Мультфильмы.
10.35 Теленавигатор.
11.10 «Все мои дети». Телесериал.
11.55 «Судьба человека». Стюардесса Наталья Бондаренко.
12.25 Музыка без границ.
15.15 «Тайный мир Алекс Мак-2».
15.40 Мультфильм.
16.15 ТВ — школе.
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.15 «А музыка звучит...»
17.45 Док. экран. «Дорога к Пушкину». 1-я серия.
18.10 «Тайны женского характера».
18.40 МСН.
19.20 Политические диалоги.
19.55 «Все мои дети». Телесериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Одиссея команды Кухто».
22.25 Худ.фильм «Догма-1. Торжество».
0.05 Третий тайм.
0.45 Криминальная хроника.
0.50 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм.

ОРТ

13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 23.35 Новости.
14.20 Что да как.
14.35 Мультсеанс.
14.45 Звездный час.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Сериал «Хождение по мукам».
17.30 «С легким паром!»
18.00 Как это было. Киевский потоп. 1961 год.
18.45 «Нежный яд». Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Мистический триллер «Полтергейст - III».
22.50 Взгляд.
23.50 Сериал «Майк Хаммер: Провал в памяти».

РОССИЯ

15.45 Мультфильм.
16.00, 19.00, 22.00 Вести.
16.30 «Башня».
16.55 Почта РТР.
17.25 «Вечера в Политехническом».
18.25 «Вино-шоу-кур».
19.40 «Дикий ангел».
20.35 Худ. фильм «Остров фантазий».
21.30 «Грязные танцы».
22.35 «Футбол + ТВ».
23.30 «Дежурная часть».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Независимое расследование.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.25 «Каменская. Стечение обстоятельств». Фильм 1-й. Часть 2-я.
14.25 «Один день».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал «Сезон охоты». 1-я серия.
19.55 Совершенно секретно.
21.45 Сериал «Месть без предела». (США).
22.35 Сегоднячко.
23.15 Сегодня в полночь.
23.40 «Антропология».
0.15 Лига чемпионов.

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Художник В.Конопкин.
11.55, 13.45 Дж.Пуччини. «Манон Леско». В постановке театра «Ковент-Гарден».
14.35 И.Бабель. «Мой первый гонорар». Исполняет В.Андреев.
15.00 Новости.
15.10 «Чародей. Страна великого дракона».
15.35 Берега Набокова.
16.05 Китайский кукольный театр.

НА КАНАЛЕ БТ

13.15 Пунктир.
13.55 Видеодром.
14.15 Могилевщина православная.
14.35 «Среди непройденных дорог».
14.50 Мультфильм.

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Астро-дайджест».
8.05 «Искушение».
8.50 «Смотри как они растут». Док. сериал.
9.15 «Джеремая Джонсон». Вестерн.
16.30 «Диагноз: убийство». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Мудрость древних». Док. сериал.
17.55, 20.00 Праздник в вашем доме.
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.45 »Моя Анфиса». Худ. фильм.
21.55 Астро-дайджест.
22.00 «Каменская. Не мешайте палачу». Детектив.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 ТВ-6.
10.50 Муз. коллекция.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30, 21.30 Городские новости.
18.45 «Большое звериное шоу.-Сумчатые». Док. фильм.
19.10 Мультфильм.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.45 Боевик «Большой босс».
23.25 Спорт. программа

•• Вторник, 23 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.15 Новости.
8.10 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 ТВ — школе.
9.35 «Тропинка в небо». Худ.-фильм.
10.10 «На волне взаимопонимания».
11.15 «Все мои дети». Телесериал.
11.55 «Одиссея команды Кухто».
12.25 Третий тайм.
13.10 Земляки.
14.10 Туробъектив.
14.30 Бездельник.
15.10 Мультфильмы.
15.40 Видеокурс английского языка.
16.05 Сельчане.
16.30 «Дорога к Пушкину». 2-я серия.
17.10 Фильм-концерт.
17.30 МСН.
17.45 Док.сериал «Исторические расследования».
18.25 «Москва — Минск».
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.00 «Все мои дети». Телесериал.
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Записки юного врача». Худ. фильм.
22.55 Музыкальный салон .
23.25 Футбол. Чемпионат РБ. БАТЭ — «Локомотив-96". 2-й тайм.
0.25 Криминальная хроника.
0.30 «Неизвестный Наполеон». Видеофильм.

ОРТ

13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 23.35 Новости.
14.20 Возможно все.
14.35 «Царь горы».
15.00 ...До шестнадцати и старше.
15.35 Сериал «Хождение по мукам».
17.30 Смехопанорама.
18.00 Жди меня.
18.45 «Нежный яд». Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Г.Вицин, Е.Моргунов и Арчил Гомиашвили в фильме «Комедия давно минувших дней».
22.35 «Серебряный шар».
23.50 Сериал «Пятница, 13-е».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20 «Дежурная часть».
8.40 «Арена — спорт».
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
11.00 Телеспецназ.
11.25 Москва — Минск.
15.45 Мультфильм.
16.30 «Башня».
16.55 Сиреневый туман.
17.25 «Фрак народа».
18.25 «Устами младенца».
19.40 «Дикий ангел».
20.35 «Остров фантазий» (США).
21.30 «Грязные танцы».
22.30 Кристиан Слейтер в мелодраме «Отчаянно влюбленный» (США).
0.15 «Дежурная часть».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Совершенно секретно.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Елена Соловей в фильме «Драма из старинной жизни».
13.30 Сериал «Месть без предела». (США).
14.20 «Чистосердечное признание».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал «Сезон охоты».
19.55 «Глас народа».
21.45 «Месть без предела». Сериал.
22.45 Сегоднячко.
23.25 Сегодня в полночь.
23.50 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Тени над Нотр Дам». Худ. фильм. 1-я серия.
13.15 Поклонникам Терпсихоры.
13.45 Мультфильм.
14.15 «Кто там...»
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Чародей. Страна великого дракона».
15.35 Док. фильм.
16.05 Ортодокс.

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Искушение».
8.55 «Смотри как они растут». Док. сериал.
9.20 «Каменская. Не мешайте палачу». Детектив.
17.00 «Диагноз: убийство». Телесериал.
17.50, 20.00 «Праздник в Вашем доме».
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.45 «Только ты». Телесериал.
21.30 Астро-дайджест.
21.35 «Лживая луна». Мелодрама.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Музыкальная программа».
9.00-17.00 Профилактика
17.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж».
19.25 «Поздравления».
21.00 «Путешествие в дикую природу.Сад осьминога». Док.-фильм.
21.25 Высокая мода
21.35 Исторический фильм «Полет ворона».
23.05 Спорт. программа

•• Среда, 24 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Ральф, здравствуй!» Короткометражный худ. фильм.
9.35 Родное слово.
10.05 Компьютерный полигон.
10.25 Зорная ростань.
11.15 «Все мои дети». Телесериал.
12.00 Ток-шоу «Будни».
12.45 Ко Дню славянской письменности и культуры.
13.15 Видимо-невидимо.
14.25 Ток-шоу «Карамболь».
15.10 «Тайный мир Алекс Мак-2».
15.35 ТВ — школе.
16.00 «5 х 5».
16.30 «А музыка звучит...»
17.15 Ко Дню славянской письменности и культуры.
17.30 «Макаенка,9».
18.00 Док. сериал «Исторические расследования».
18.40 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни».
19.55 «Все мои дети». Телесериал.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Худ. фильм «Был месяц май».
23.40 Королевская охота.
0.20 Криминальная хроника.
0.25 Волейбол. Чемпионат Европы. Девушки. Беларусь — Португалия.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.45 Новости.
8.15 «Нежный яд». Сериал.
9.15 Пока все дома.
9.45 Жди меня.
10.30 Сериал «Новые приключения Синдбада».
13.30 «Вместе».
14.20 Классная компания.
14.35 Зов джунглей.
15.00 ...До шестнадцати и старше.
15.35 Сериал «Хождение по мукам».
17.30 Маски-шоу.
18.00 Человек и закон.
18.45 «Нежный яд». Сериал.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 А.Збруев и М.Ульянов. Комедия «Все будет хорошо».
22.55 Посвящается 60-летию Иосифа Бродского.
0.00 Сериал «Пятница, 13-е».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20,1.20 «Дежурная часть».
8.40 «Арена — спорт». Тележурнал.
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».
15.45 «Крот и зонтик». Мультфильм.
16.30 «Башня».
16.55 «Круглая дата». Андрей Эшпай.
17.25 «Кинескоп».
18.25 Сам себе режиссер.
19.40 «Дикий ангел».
20.35 «Остров фантазий» (США).
21.30 «Грязные танцы».
22.30 «Мужчина и женщина».
23.20 Б. Стрейзанд и Р. Дрейфус в фильме «Чокнутая» (США).

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.45 Интересное кино.
7.55 «Глас народа».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.35 В нашу гавань заходили корабли.
12.40 «Среда».
13.30 Сериал «Месть без предела».
14.25 «Итого».
14.45 Мультфильм.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 Сериал «Сезон охоты».
19.55 Суд идет.
21.35 Лига чемпионов. Финал. «Реал» (Испания) — «Валенсия» (Испания).
23.35 Сегодня в полночь.
0.00 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Тени над Нотр Дам». Худ. фильм. 2-я серия.
13.45 Мультфильм.
14.15 «15-й подъезд».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Чародей. Страна великого дракона».
15.35 «Беседы о русской культуре».
16.20 Поклонникам Терпсихоры.

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Искушение».
8.55 «Смотри как они растут». Док. сериал.
9.20 «Лживая луна». Мелодрама.
17.00 «Диагноз: убийство». Телесериал.
17.50, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.45 «Только ты». Телесериал.
21.30 Астро-дайджест.
21.35 «Могилевская музыкальная весна 2000».

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
17.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30, 21.30 Городские новости.
18.45 «Охотники за сокровищами».Док.фильм.
19.10 Мультфильмы.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.45 Исторический боевик «Тень ворона».
23.15 Спорт. программа

•• Четверг, 25 мая ••

БТ

6.30 ,7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Телевизионный Дом кино.
10.20 Мультфильм.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Наши песни».
12.25 Наш край.
12.45 «Побег». Док. фильм.
13.10 «Такие разные клоуны». Телефильм.
14.00 А.Скрябин. 3-я симфония.
15.10 Мультфильмы.
15.40 Видеокурс английского языка.
16.05 Телеочерк.
16.25 Второй фестиваль фортепианной музыки в г.Могилеве.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 «Сити». Сериал.
18.45 МСН.
19.15 «Премьер-парад».
19.40 Телебарометр.
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Ироническая мелодрама «Осторожно, двери закрываются!»
23.35 Волейбол. Чемпионат Европы. Девушки. Беларусь — Франция.
0.20 Криминальная хроника.
0.25 Матч звезд белорусского баскетбола.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Новости.
8.15 «Нежный яд». Сериал.
9.15 Маски-шоу.
9.45 Человек и закон.
10.30 «Новые приключения Синдбада».
13.30 «Вместе».
14.20 Семь бед — один ответ.
14.35 «100%».
15.00 ...До шестнадцати и старше.
15.35 Сериал «Хождение по мукам».
17.30 «Каламбур».
18.00 Процесс.
18.45 «Нежный яд».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Боевик «Крестоносец».
22.55 «Собрание заблуждений».
23.45 Боевик «Рейд на Энтебе».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20, 0.45 «Дежурная часть».
8.40 «Арена — спорт».
9.15 «Цыганка».
10.05 «Санта-Барбара».

15.45 «Крот-садовод». Мультфильм.
16.30 «Башня».
16.55 Диалоги о рыбалке.
17.25 Кино + ТВ.
18.25 «Белый попугай».
19.40 «Дикий ангел».
20.35 «Остров фантазий» (США).
21.30 «Грязные танцы».
22.30 Худ. фильм «Лучший из лучших» (США).
1.00 Горячая десятка.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Суд идет.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Муз. комедия «Табачный капитан».
13.30 Большие родители.
14.05 «Я и моя собака».
14.40 «Профессия — репортер».
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Герой дня.
19.00 «Сезон охоты».
20.05 «О, счастливчик!»
21.45 «Месть без предела». (США).
22.40 Сегодняочко.
23.20 Сегодня в полночь.
23.45 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Крабат — ученик чародея». Мультфильм.
13.00 Монологи о Пушкине.
13.45 Мультфильм.
14.15 «Мой Эрмитаж».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Чародей. Страна великого дракона».
15.35 «Беседы о русской культуре».
16.15 Музыкальный экспромт.

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Искушение».
8.50 «Смотри, как они растут». Док. сериал.
9.15 «Моя Анфиса». Худ. фильм.
17.00 Ток-шоу «Я сама».
18.05, 20.00 «Праздник в Вашем доме».
18.40 Ко Дню химика.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.45 «Только ты». Телесериал.
21.30 Астро-дайджест.
21.35 «Могилевская музыкальная весна 2000».

2-Й КАНАЛ

7.00 «Музыкальная программа».
9.00-17.00 Профилактика.
17.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «Шанс».
18.55 Муз.антракт.
19.00 Мультфильм.
19.25 «Поздравления».
21.00 «Шанс».
21.25 Высокая мода.
21.35 Драма « Классик».
23.15 Спорт. программа.

•• Пятница, 26 мая ••

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19. 00, 23.50 Новости.
8.15 Док. экран. «Мое начало».
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Подготовка к экзамену». Худ. фильм.
10.15 Мультиклуб.
10.45 Телебарометр.
11.15 «Все мои дети».
11:55 «Премьер-парад».
12.20 Сделано в Беларуси.
12.35 Усадьба.
13.10 Худ.фильм «Возьми меня с собой».
14.25 Бон тон.
15.10 «Тайный мир Алекс Мак-2».
15.35 Мультфильм.
15.45 Регион.
16.10 «Риск-версия».
16.40 Телебарометр.
17.10 «Марсово поле».
17.30 Гандбол. Чемпионат Европы. Беларусь — Швеция. В перерыве(18.05) — МСН.
19.20 Док. сериал «Автопортреты». «Иван Поляков».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма «Кавказский пленник».
23.25 Бездельник.
0.00 Криминальная хроника.
0.05 Волейбол. Чемпионат Европы. Девушки. Беларусь — Греция.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Новости.
8.15 «Нежный яд».
9.15 «Каламбур».
9.45 Процесс.
10.30 «Новые приключения Синдбада».
13.30 «Вместе».
14.20 Детство Снежной королевы в фильме «Дубравка».
15.35 Мультсеанс: «Петя-петушок».
15.45 Сериал «Хождение по мукам».
17.30 Джентльмен-шоу.
18.00 Экстренный вызов.
18.30 Вкусные истории.
18.45 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Фильм «Полицейские».
22.50 «Максидром - 2000». Ч.1-я.
0.35 Триллер «Неглубокая могила».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.20,1.10 «Дежурная часть».
8.30 Тысяча и один день.
8.50 «Арена — спорт».
9.20 «Цыганка».
10.10 «Санта-Барбара».
15.35 Мультфильмы.
16.35 Акуна матата.
17.15 Дежурная часть.
17.45 Гараж.
18.25 «Городок».
19.40 «Дикий ангел».
20.40 Триллер «Испанский узник».
23.20 «Панорама».
0.15 «Кинескоп».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 Путешествия натуралиста.
8.30 Служба спасения.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Худ. фильм. «Виктория».
13.30 «Месть без предела». (США).
14.25 Без рецепта.
15.35 Старый телевизор.
16.20 Интересное кино.
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.35 Герой дня.
18.55 «Сезон охоты». Заключ. серия.
20.00 Независимое расследование.
21.45 «Женский взгляд».
22.20 «Месть без предела». (США).
23.10 Фильм «Последний из людей-псов» (США).

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Бегущая по волнам». Худ. фильм.
13.15 Поклонникам Терпсихоры.
13.45 Мультфильм.
14.15 «Время музыки».
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Чародей. Страна великого дракона».
15.35 «Беседы о русской культуре».
16.20 Музыкальный экспромт.

МОГИЛЕВ-1

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Искушение».
8.55 «Смотри, как они растут». Док. сериал.
9.15 «Полиция». Детектив.
17.00 «За гранью возможного». Телесериал.
17.45 Мультфильмы.
18.00, 20.10 «Праздник в Вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.55 «Только ты». Телесериал.
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
9.00-17.00 Профилактика.
17.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Городские новости.
18.45 «Пляж» Телесериал.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Городские новости.
21.45 Комедия «Хочу в Америку».
23.10 Муз. коллекция.

•• Суббота, 27 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Духовная программа.
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.55 «Все нормально, мама!»
10.25 «Одиссея команды Кухто».
10.55 Компьютерный полигон.
11.15 Вершина мира.
11.40 Столица.
12.10 Сельчане.
12.35 Книгосбор.
13.10 «Тайны женского характера».
13.40 Око.
14.00 МСН.
14.15 «Сделано в Беларуси». Ко Дню химика.
14.30 Познай себя.
15.10 Олимп.
15.40 Ток-шоу «Будни».
16.25 АРТ-клуб.
17.05 Конный спорт.
17.30 Гандбол. Чемпионат Европы. Юниоры. Беларусь — Фарерские острова.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 «Песню берите с собой».
20.25 Док. фильм.
20.45 «Христофор».
21.00 Панорама.
21.50 Комедия «Девушка без адреса».
23.15 Премьера песни.
23.25 Видимо-невидимо.
0.35 Волейбол. Чемпионат Европы. Девушки. Беларусь — Польша.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 «Ералаш».
8.30 Играй, гармонь любимая!
9.10 Смак.
9.30 Ускоренная помощь.
10.00 «С легким паром!»
10.30 Утренняя почта.
11.05 Худ. фильм «Я объявляю вам войну».
13.05 В мире животных.
13.45 История одного шедевра.
14.10 «Горец».
14.55 Седьмое чувство.
15.35 «Эх, Семеновна!»
16.15 Детектив-шоу.
17.15 «Ералаш».
17.30 «Женские истории».
18.05 Худ. фильм «Родственники поневоле».
20.00 Программа Сергея Доренко.
20.55 Алла Пугачева, Патрисия Каас и другие в концерте, посвященном юбилею радиостанции «Европа Плюс».
22.45 Детектив «Клют».

РОССИЯ

7.00 «Приключения рыжего Майкла». Фильм для детей.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.45 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья».
11.35 «Золотой ключ».
12.00, 19.00 Вести.
12.20 Федерация.
13.10 Комедия «Бешеные гонки».
14.40 «Том и Джерри».
15.15 Планета Земля.
16.15 Премьера док. фильма «Блаженны нищие».
17.05 Моя семья.
18.05 «Два рояля».
19.40 «Аншлаг» и К°.
20.45 Боевик «В поисках приключений» (США).
22.35 Триллер «От заката до рассвета-3» (США).
0.15 Док. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 «Месть без предела».
8.15 «О, счастливчик!»
9.15 «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 Пойми меня.
11.25 Большие деньги.
11.55 Худ. фильм «Прохиндиада, или Бег на месте».
13.35 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 «Профессия — репортер».
15.50 Без рецепта.
16.20 «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 «Один день».
19.05 «О, счастливчик!»
19.50 Детектив «Каменская. Игра на чужом поле». Фильм 2-й.
21.45 Боевик «Танго и Кэш».
23.40 Ток-шоу «Про это».

КУЛЬТУРА

9.05 «Читая Библию».
9.15 «Аистенок».
9.40 «Российский курьер».
10.20 «Кино вчера и всегда».
10.45 «Жди меня». Худ. фильм.
12.15 «Аргонавты». Мультфильм.
12.35 Графоман.
13.00 Парижский журнал.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Досье инспектора Лавардена».
14.30 Мультфильм.

МОГИЛЕВ-1

15.00 «Сказка о потерянном времени».Фильм — детям.
16.25,18.15 «Праздник в Вашем доме».
17.30 «Досье инспектора Лавардена».
19.30 Телемагазин.
19.40 «Битва за Рим». Драма.
21.05 Видеодром.
21.25 «Специалисты».Приключения.
22.55 Астро-дайджест.
23.00 «Корабль смерти». Триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00 «Из жизни женщины».
8.30, 12.30 «Служба спасения животных».
9.00 Игра «Пират-атака».
9.30 Мультсериал «Птички».
10.00 «Тайный мир Алекс Мак-3».
10.30 Приключения. «Леди и разбойник».
13.00 «Час Дискавери».
14.00 «Европейский футбол на ТНТ».
15.00 Сериал «Чекинья Гонзаго».
16.00 Приключенческий сериал «СиКвест».
17.00, 18.30 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
19.30 Индийское кино. «Бадшах».
21.35 Высокая мода.
21.40 Триллер «Глубокое синее море».
23.20 MTV

•• Воскресенье, 28 мая ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал «Путешествие в прошлое». 2-я серия.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Мультиклуб.
9.50 Туробъектив.
10.10 «Все нормально, мама!»
10.40 «Премьер-парад».
11.05 Арсенал.
11.30 Золотые ключи.
12.00 Гандбол. Чемпионат Европы. Юниоры. Беларусь — Венгрия. В перерыве (12.35) — МСН.
13.25 Ток-шоу «Это — XXI».
14.10 «На гребне волны» (США). 2-я серия.
15.10 «Сегодня с вами...»
15.35 Белорусский дом.
15.55 Док. сериал «Автопортреты».
16.30 «Наши песни».
17.00 Футбол. Кубок РБ. Финал.
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.45 Ток-шоу «Карамболь».
21.20 Худ.фильм «Атлантида»(Италия).
23.05 «Суперобраз XXI века».
23.35 Столичный хит.
0.15 Авто-парк.
0.25 Волейбол. Чемпионат Европы. Девушки. Беларусь — Венгрия.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 «Дисней-клуб»: «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 «Застава в горах». Худ. фильм.
13.05 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра.
14.10 «Горец».
15.00 Умницы и умники.
15.25 «Дисней-клуб».
16.20 «В поисках утраченного».
17.15 «Ералаш».
17.25 Смехопанорама.
18.00 Боевик «Чтобы выжить».
20.00 Время.
21.00 Худ. фильм. «На линии огня».
23.20 Время футбола.
0.00 Триллер «Скорбь».

РОССИЯ

7.00 Папа, мама, я — спортивная семья.
7.55 Служу Отечеству.
8.20 «Устами младенца».
8.55 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Мультфильмы.
12.00 Вести.
12.20 Парламентский час.
13.10 Новая «Старая квартира».
14.10 Диалоги о животных.
15.10 «Тайны тысячелетия».
16.00 Пресс-клуб.
17.00 Перед «Зеркалом».
17.15 «Простая история». Худ. фильм.
19.00 Зеркало.
20.00 Триллер «Часы Пандоры» (США).
22.45 «Над темной водой». Худ. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 Детектив «Каменская. Игра на чужом поле».
8.15 «О, счастливчик!»
9.20 «Ключи от форта Байяр».
10.10 «Полундра».
10.40 Фитиль.
11.30 Служба спасения.
12.00 Путешествия натуралиста.
12.30 Комедия «Крепостная актриса».
14.20 «Женский взгляд».
15.25 Большие родители.
16.00 Док. сериал «Холодная война».
16.50 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 Детектив «Каменская. Игра на чужом поле». Фильм 2-й.
20.55 «Итого».
21.15 Остросюжетная комедия «Конвоиры».
23.10 Худ. фильм. «Из ада в ад».

КУЛЬТУРА

9.05 «Читая Библию».
9.15 «Аистенок».
9.40 «Шесть медведей и клоун Цибулка». Худ. фильм.
10.55 Экспедиция «Чиж».
11.20 Консилиум.
11.45 Фестиваль моноспектаклей.
12.45 «Воспоминания о «Дон Жуане».
13.00 Дворцовые тайны.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Досье инспектора Лавардена».
14.30 Отечество и судьбы.

МОГИЛЕВ-1

15.00 «Скарбы».
15.20 «Планета монстров».
16.05 «Ковбои с Дикого Запада».- Мультфильм.
17.30 «Блеф-клуб».
18.10 «Досье инспектора Лавардена».
19.00 Телемагазин.
19.10 «Космический джем». Комедия.
20.35 Астро-дайджест.
20.40 «Однажды вечером». Шоу.
21.25 «Лепке». Боевик.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.00 «Из жизни женщины».
8.30 Сериал «Все о собаках».
9.00 Кукольное шоу «ТелеБом».
9.30 Мультсериал «Птички».
10.00 «Тайный мир Алекс Мак-3».
10.30 Приключения. «Лосенок».
12.30 Сериал «Все о собаках».
13.00 «Неизвестная планета».
13.30 Док. фильм «Тайна капитана Креба».
14.00 «Суперхоккей. Неделя НХЛ».
14.30 «Мировой футбол».
15.00 Сериал «Чекинья Гонзаго».
16.00 Приключ. сериал «СиКвест».
17.00,18.30 «Поздравления».
18.00 «Джойс Майер. Жизнь в слове».
19.30 Худ. фильм «Последняя реликвия».
20.55 Мультфильм.
21.00 Фильм Люка Бессона «Жанна д'Арк».
23.40 MTV.

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦКІ ШТОДЗЁННІК

18 імгненьняў прыватнага жыцьця

На падставе дадзеных Свабоднага прафсаюза Беларускага падаю запіс аднаго (умоўнага, але дакладнага) тыдня з жыцьця прыватнага прадпрымальніка.

Эпізод першы (папулярны)

Падатковы інспэктар падчас праверкі гандлёвай палаткі прапаноўвае прадпрымальніку скласьці на апошняга акт аб мінімальным парушэньні, "бо ўсё роўна што-небудзь знайду".

Эпізод другі

На прадпрымальніка зьдзейсьнены напад, яго здароўю нанесеная шкода. Аднак міліцыя закрывае крымінальную справу, нягледзячы на тое, што злачынца затрыманы.

Эпізод трэці (папулярны)

У момант афармленьня адрыўнага талёну на пакупку да латка падскоквае падатковы інспэктар і, перагнуўшыся праз прылавак, выдзірае талён з рук прадаўца, каб скласьці на апошняга акт аб "утоеным даходзе".

Эпізод чацьверты

Падчас рэспубліканскага страйку прадпрымальнікаў зламысьнікі узламываюць офіс Свабоднага прафсаюзу й выкрадаюць кампутары, дзе ўтрымліваецца поўная база дадзеных. Міліцыя закрывае справу.

Эпізод пяты

Прадпрымальніку патрэбная пэўная сума грошай у валюце. Сытуацыя вымагае, каб ён зьвярнуўся да валютчыкаў. Тыя нападаюць на яго, каб адабраць ягоныя грошы. На гвалт прыбягаюць міліцыянты, яны ж – "міліцэйскі дах" махляроў. Зьбітаму прадпрымальніку пагражаюць прыцягненьнем да адказнасьці ў выпадку, калі ён не адмовіцца ад сваіх прэтэнзіяў да тых, хто на яго напаў.

Эпізод шосты (папулярны)

Знаходзячы некалькі штучных прычынаў, адміністрацыя раёну на працягу 7 (!) месяцаў ня ставіць на ўлік Свабодны прафсаюз прадпрымальнікаў.

Эпізод сёмы

"Унутраныя органы" (АБЭЗ, ДАІ, ДПІ, міліцыя) з мноствам парушэньняў канфіскуюць тавар у прыватнага прадпрымальніка. На судзе факты парушэньняў пацьвярджаюцца, аднак суд і пракуратура падтрымліваюць "законнасьць". Канфіскаваны тавар прадаецца за бясцэнак "асобна набліжаным".

Эпізод восьмы

Зламысьнікі рабуюць і зьбіваюць двух прадпрымальнікаў. Суд выносіць ім умоўныя пакараньні.

Эпізод дзявяты (папулярны)

Гарвыканкам выяўляе факт незаконнага завышэньня адміністрацыяй рынку арэнднага плацяжу. Грошы ашуканым прадпрымальнікам не вяртаюцца, а паступаюць у гарадзкі бюджэт.

Эпізод дзясяты

Прыватны гандляр затрымлівае двух злодзеяк і дастаўляе іх у міліцэйскі райаддзел. Дзяжурны іх вызваляе, абражае прадаўца, а ў адказ на пратэст кідае таго ў запаскуджаную камэру, потым у кайданках адпраўляе ў суд з пратаколам, у якім фігуруюць "нецэнзурная лаянка, аказаньне супраціву і злоснае хуліганства ў памяшканьні райаддзелу".

Эпізод адзінаццаты

Пры патрабаваньні з боку прадпрымальніка ў прадстаўніка "кантралюючых органаў" пасьведчаньня ў адказ гучаць абразы й пагрозы.

Эпізод дванаццаты

Падчас рэспубліканскага страйку актывіста-прадпрымальніка затрымліваюць супрацоўнікі крымінальнага вышуку. Пры вобшуку ў яго знаходзяць "палітычны" ліст аднаго зь сябраў Савета Свабоднага прафсаюза. Суд у адсутнасьць "парушальніка" (аўтара ліста) прысуджае таму штраф. Судовы выканаўца зьяўляецца да яго на хату, апісвае рэчы.

Эпізод трынаццаты

"Падстаўная" асоба кідае на прылавак прадпрымальніку некалькі дробных замежных купюраў. Імгненна 5-7 міліцыянтаў затрымліваюць прадаўца за "абмен валюты". Адседзеўшага ў турме некалькі суткаў небараку вязуць у суд ізноў і, нягледзячы на даказаную фальсыфікацыю эпізоду з "абменам", асуджаюць паўторна.

Эпізод чатырнаццаты

Падчас праверкі гандлёвай кропкі адна з інспэктарак шматразова абражае яе гаспадыню, хворую жанчыну, удвая старэйшую за ўсіх прысутных. Інспэктарка з задавальненьнем і смачна паўтарае: "Быдла, быдла, быдла..."

Эпізод пятнаццаты

"Кантралюючыя органы" праводзяць канфіскацыю (ці затрыманьне) тавару прадпрымальніка. Частка тавару пасьля гэтае працэдуры "зьнікае", за што ніхто з афіцыйных інстанцыяў адказнасьці на сябе не бярэ.

Эпізод шаснаццаты

Прыватнага гандляра, затрыманага за дробязнае парушэньне, падаткавікі ў службовай машыне ўгаворваюць падпісаць акт, абяцаючы яму штраф у памеры двух мінімалак. Гаспадар потым дужа зьдзіўляецца, калі прыходзіць "квітанцыя" на суму амаль у 300 у.а. (Такія "прыёмчыкі" ужываюць супрацоўнікі АБЭЗу й міліцыянты таксама).

Эпізод сямнаццаты (папулярны)

Прадавец купляе для сябе "з рук" 20 даляраў. Праз гадзіну яго затрымліваюць супрацоўнікі АБЭЗ. У яго канфіскоўваюць грашовыя сродкі, ня маючыя дачыненьня да папярэдняга парушэньня.

Эпізод васямнаццаты

Прыватны прадпрымальнік пасьлядоўна падае чатыры заяўкі на акцыю пратэсту. Гарвыканкам пасьлядоўна й незаконна адмаўляе яму ў праве на іх правядзеньне.

Занатаваў Антон ПЕРАВОЗЧЫКАЎ, Магілёў

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Горак

Таварыства Беларускай Мовы і дзіцячая газэтка "Несьцерка" зьвярнуліся да загадчыка раённага аддзела культуры І.Кузьняцова з прапановай дапамагчы ў справе ўзнагароджваньня прызамі дзяцей, якія ўдзельнічалі ў газэтным конкурсе "Горацкая зорачка". Меркавалася, што дзеці атрымаюць цацкі, кніжкі, аўдыёды відэакасэты. Аднак І.Кузьняцоў адказаў адмовай на гэтую ініцыятыву. Тым ня менш арганізатары конкурсу далі дзецям цьвёрдае абяцаньне, што тыя ўсё роўна атрымаюць свае ўзнагароды.

...з Крычава

Як паведаміў крычаўскі раённы ваенны камісар, у красавіку 2000 года на праходжаньне мэдыцынскай камісіі было накіравана 266 маладых крычаўцаў-прызыўнікоў, улічваючы 7 чалавек, якія ўхіліліся ад гэтага. З гэтай колькасьці 151 прызыўнік прызнаны прыгодным для нясеньня ваеннай службы, 90 накіраваныя на дадатковае абсьледаваньне, 17 звольненыя ў запас й 1 чалавек па стану здароўя цалкам вызвалены ад войска. Непасрэдная адпраўка прызыўнікоў у ваенныя часткі будзе весьціся на працягу ліпеня.

Калі ж паспрабаваць ацаніць патэнцыял і дзеяздольнасьць крычаўскай моладзі, то становіцца неяк няўтульна. Атрымліваецца, што больш за 40% прызыўнікоў так ці йнакш маюць пэўныя праблемы са здароўем. Аднак, як падаецца, гэта не адзіная праблема для будучых салдат.

Некалькі апошніх гадоў шэрагі беларускага войску не папаўняліся за кошт асуджаных у свой час прызыўнікоў. Кожны камандзір вайсковай часткі быў у праве адмовіцца ад прызыва ў сваё падразьдзяленьне людзей, якія маюць за плячыма груз судзімасьці, няхай сабе і ўмоўнай. І па цалкам зразумелых прычынах, у большасьці выпадкаў камандзіры адмаўляліся ад такога папаўненьня. Такім чынам, у Беларусі назапасілася прыкладна пяць тысячаў чалавек, якія па ўсіх парамэтрах падыходзяць да службы ў войску, але...

Нашае вышэйшае кіраўніцтва вырашыла "разабрацца" з гэтым пытаньнем. І вось, пачынаючы зь бягучага года, "зьверху" было спушчана новае палажэньне, якое ўносіць пэўныя карэктывы ў камплектаваньне беларускіх вайсковых частак. Зараз толькі некаторыя зь іх маюць магчымасьць выбіраць сабе кадры, а ў астатнія будуць дасылаць прызыўнікоў бяз згоды камандаваньня. Натуральна, што тысячы судзімых прызыўнікоў ужо бліжэйшым часам увальюцца ў шэрагі ўзброеных сілаў Рэспублікі Беларусь. Дарэчы, на Крычаўшчыне налічваецца 34 такіх прызыўніка.

Віктар КАРАЛЬКОЎ, Андрэй КУЗЬМІН

Глускія карані Максіма Багдановіча

13 траўня ў памяшканьні грамадзкага аб'яднаньня "Кола сяброў" прайшла прэзэнтацыя новых кніг менскага гісторыка-архіварыюса Зьміцера Яцкевіча, значная частка гістарычных дасьледаваньняў якога прысьвечана нашаму гораду.

На гэты раз ён прэзэнтаваў зборнік актавых запісаў Магілёўскага магістрату за 1580-1581 і 1588 гады, выдадзены невялікім накладам, і "Радавод Максіма Багдановіча" (выдавецтва "Беларускі кнігазбор", 1999, тысяча асобнікаў).

З апошняй кніжкі, аб'ёмам усяго 32 старонкі, чытачы даведаюцца пра ўдакладнены і дапоўнены новымі матэрыяламі радавод клясыка беларускай паэзіі, як па лініі маці Марыі Мякоты (7 каленаў), так і па лініі бацькі Адама Багдановіча (5 каленаў).

Асаблівую цікавасьць чытачоў прыцягне выснова аўтара пра тое, што прадзед Адама Сьцяпан меў напачатку прозьвішча Скокліч (якое і павінна было перайсьці да Максіма), але потым, магчыма па сьмерці мужа, маці Сьцяпана выйшла замуж за Нічыпара Багдановіча, і да дзяцей перайшло прозьвішча айчыма. Усе гэтыя падзеі адбываліся напрыканцы XVIII ст. у сяле Касарычы (цяпер Глускага раёна). Такім чынам, можна лічыць, што карані славутага паэта – у магілёўскай зямлі.

М.БУЛАВАЦКІ

Па першай вадзе...

Напачатку траўня сябры магілёўскага скаўцкага зьвязу імя Кастуся Каліноўскага на 6 байдарках прайшлі па першай дняпроўскай вадзе ад Магілёва да Воршы. Уначы грэліся ля вогнішчаў, спалі на паветры. Днём спыняліся ў цікавых месцах, распавядалі цікаўным пра сябе, сустракаліся з краязнаўцамі.

... Наведалі пад віцебскай вёскай Ляўкі колішняе лецішча Янкі Купалы, дзе паэт пражыў з 1935-га па 1941-ы год. У Шклове дзівіліся на "дажынкаўскія архітэктурныя дзівосы". Пад Магілёвам частаваліся сьвятой Палыкавіцкай вадзіцай.

Адпачывалі. Загартоўваліся. Вучыліся экстрэмальнаму турызму. Сталелі ў характарах і цярпеньні... Бо былі тыя скаўты не старэйшымі за 16 гадоў. А дарослыя пры іх – Ігар Мухін і Ўладзімер Краўчанка – сталіся маладым сапраўднымі сябрамі.

На фотках – розныя моманты паходу. На зайздрасьць чытачам.

ДА ЮБІЛЕЮ МЭДВУЧЭЛЬНІ

Толькі адзін эпізод

Фота Алеся Гайковай

Магілёўская мэдвучэльня 18 траўня адсьвяткавала 125-я ўгодкі свайго існаваньня. За такую доўгую гісторыю шмат адбылося-зьдзейсьнілася, але няхай усё гэта дасьледуюць гісторыкі. Мы ж хочам распавесьці толькі пра адзін эпізод гэтай гісторыі, што робіць гонар супрацоўнікам вучэльні як пэдагогам-шукальнікам.

У 70-80-я гады шмат скандальнай мітусьні было вакол імя Данецкага настаўніка матэматыкі і фізыкі В.Шаталава. Пэдагагічная сыстэма, распрацаваная гэтым чалавекам, была заснаваная на павазе да асобы навучэнца, на ўліку ягоных псыхалягічных асаблівасьцяў і ўводзіла ў пэдагогіку дэмакратызм стасункаў паміж дзіцём і настаўнікам (напрыклад, вучню дазвалялася рыхтаваць хатнія заданьні тады і ў такім аб'ёме, калі і колькі ён сам таго хоча).

Сыстэма В.Шаталава разбурала традыцыйныя ўстаноўкі камандна-загаднай (так і хочацца напісаць: заганнай) савецкай пэдагогікі і, натуральна, успрымалася кампартыйнай макушкай у штыкі. На зацісканьне нестандартнага настаўніка была кінута ўся пракрустава раць эсэсэсэраўскай сыстэмы, найперш прэса і акадэмія пэднавук.

Але ўжо й тады сярод супрацоўнікаў акадэміі і, асабліва, сярод журналістаў пэдагагічнай тэматыкі было нямала тых, хто цьвяроза ўспрымаў сыстэму данецкага настаўніка і бачыў у ёй высокую эфэктыўнасьць і добрыя пэрспэктывы. Таму публікацыі былі розныя: адны ў падтрымку, другія з рэзкім асуджэньнем. Настаўнікі, ня могучы самастойна разабрацца па гэтых публікацыях у сутнасьці, валам павалілі ў Данецк. А там, дзе пэдагагічныя органы былі разумнейшыя, проста запрашалі наватара для выступленьняў перад настаўнікамі.

Было некалькі спробаў запрасіць В.Шаталава і ў Магілёў. Але ўсё ўпіралася ў непрыязнасьць да яго мясцовага прафэсара А.Столяра (цяпер – нябожчыка). Непрыязнасьць гэтая была выклікана "перастрэлкай" паміж В.Шаталавым і А.Столярам на старонках "Литературной газеты", дзе А.Столяр атрымаў даволі адчувальную пстрычку.

Летам 1981 года ў Магілёве праходзіў рэспубліканскі сэмінар настаўнікаў фізыкі прафтэхвучэльняў, на які арганізатары вырашылі запрасіць і В.Шаталава. Настаўнікі, хто пачуў, што Шаталаў будзе выступаць у Магілёве, кінуўшы свае летнія клопаты, запоўнілі залю.

Цэлы дзень Віктар Фёдаравіч расказваў пра сваю мэтодыку працы зь дзецьмі. Некаторыя настаўнікі слухалі яго стоячы, бо месцаў усім не хапала. В.Шаталаў захацеў сустрэцца з А.Столярам, і такая сустрэча адбылася позьнім вечарам у прарэктарскім кабінэце пэдінстытута ў прысутнасьці двух дзясяткаў яго супрацоўнікаў. На жаль, сустрэча плёну не прынесла. Абодва бакі засталіся яшчэ больш незадаволеныя адзін адным. Пасьля гэтага нават імя В.Шаталава памінаць у Магілёве было непажадана, бо мясцовы прафэсар быў уплывовай фігурай у нашым адукацыйным асяродку.

А настаўнікі, чыя цікаўнасьць была яшчэ больш раздражнёная гэтымі скандаламі, раз-пораз зьвярталіся ў гарана, аблана і свой інстытут удасканаленьня з просьбамі запрасіць В.Шаталава яшчэ раз у Магілёў. На ўсе такія просьбы былі або адмова, або маўчаньне.

І вось тут у выкладчыкаў мэдычнай вучэльні зьявілася ідэя самім запрасіць вядомага настаўніка да сябе. Яны скінуліся на аплату ягоных камандзіровачных выдаткаў, магчыма, нешта знайшоў тагачасны дырэктар Міхаіл Мартынавіч Сяргееў і тры поўныя дні (5-7 сьнежня 1981г.) Віктар Фёдаравіч правёў практычна ў актавай залі мэдвучэльні. Цікава, якія гэта былі дні: субота, нядзеля і панядзелак.

Нягледзячы на асаблівасьць гэтых дзён, невялікая заля вучэльні была запоўненая. Акрамя сваіх выкладчыкаў паслухаць знакамітасьць прыйшлі некаторыя выкладчыкі і студэнты пэдінстытута, настаўнікі школ ды іншых вучэльняў.

А начальства даведалася пра лекцыі толькі ў панядзелак. Тэлефоны гарана і аблана раскаліліся ад званкоў. І ўлады ня вытрымалі: тэрмінова была арганізаваная сустрэча з Шаталавым у памяшканьні школы №2 у пасьляабедзенны час. На яе зьявіўся і А.Столяр з паплечнікамі. Палеміку выйграў Шаталаў.

Пасьля гэтага данецкі настаўнік штогод бываў у Магілёве...

Міхась БУЛАВАЦКІ

На фота: В.Шаталаў у Магілёўскай мэдвучэльні (сьнежань 1981г.).

Мы разьвіталіся, каб убачыцца ізноў

Пятнічным вечарам на мінулым тыдні, перад закрыцьцём тэатральнага сэзону, грамадзкае аб'яднаньне "Кола сяброў" запрасіла пасьля спэктакля "Трышчан ды Ізота" да сябе на вечарыну рэжысэра Алега Жугжду, аўтара п'есы Сяргея Кавалёва, акտораў Натальлю Калакуставу, Галіну Лабанок, Уладзімера Пятровіча і Уладзімера Саўчыкава.

Адбылася зацікаўленая і шчырая гаворка, у якой, акрамя тэатральных гасьцей, удзельнічалі прадстаўнікі грамадзкіх арганізацыяў горада і журналісты недзяржаўных рэгіянальных газэткаў, што сабраліся гэтым вечарам у офісе. Абмяркоўвалі спэктакль і праблемы абласнога драматычнага тэатру, гаварылі пра стан і пэрспэктывы беларускай драматургіі, пра творчыя пляны і мары акտораў, рэжысэра і літаратара.

Вынікам гаворкі, у некаторых момантах даволі дыскусійнай, стаўся той добры душэўны настрой прысутных, які заўсёды ўзьнікае пры свабодным абмене думкамі людзей, цікаўных да мастацтва. Увесь вечар гэты настрой ахутвала аўра беларускасьці – натуральнай і вольнай, не скаванай палітычнай злабадзённасьцю. А таму – не мітусьнёвай і дэкляратыўна ваяўнічай, не плякатнай і заклікальнай – а той па-інтэлігентнаму ўдумлівай і духоўнай, якая блізкая кожнаму прыстойнаму чалавеку, што спадзяецца яшчэ засьпець росквіт краіны. А яна можа быць пабудаваная толькі на нацыянальным грунце, у якім побач з усім вартасным, што дасягнута іншымі культурамі, пераважае ўсё ж сваё: гісторыя, асобы, мова...

На разьвітаньне з Магілёвам Алегу Жугжде (які прыняў запрашэньне гарадзенскага Тэатру лялек) "Кола сяброў" падаравала карціну мастака Міхася Максімава. Але самае галоўнае, што падчас разьвітаньня з абодвух бакоў гучалі спадзяваньні на тое, што яно часовае. Алега шмат што добрае зьвязвае з нашым горадам (акрамя "культурнага" начальства). Таму ён не выключае свайго вяртаньня пры ўмове, калі тут запануе мастацкая і творчая вольнасьць.

... Не ў малой ступені тое залежыць і ад публікі, ад грамадзтва ўвогуле. І ня толькі, натуральна, у нашым горадзе. Найперш – у агульным чалавечым жыцьці, якім, зразумела, сілкуецца мастацтва, але якое і ўсіх нас у любой справе мусіць натхняць на добрую творчасьць.

Толькі дзе яно, такое жыцьцё?..

Генадзь СУДНІК

Фота Аляксандра Ліціна

ЛІСТ АД СУСЕДА

Мальва – маё маленства...

Маленства. Мальва. Амаль аднакарэнныя, родныя словы.

У маленстве ў вёсачцы Сінюга Магілёўскага раёна мы нярэдка ласаваліся маладым лісьцем мальвы. І цяпер, напрыканцы XX стагодзьдзя, гэтая расьліна нагадвае мне дзяцінства. Убачу мальву – і адчуваю яе прыхаваную лекавую тайну.

Мальва пагрэбаваная – аднагадовая травяністая расьліна, самая дробная зь сямейства мальвавых. На Беларусі восем дзікарослых відаў. Лісьце трымаецца на доўгіх чаранках, само акруглае. Кветкі бледнаружовыя, плод плоскі, сухі. Мальва квятнее з чэрвеня па верасень. Расьце паўсюдна: у дварах, на гародах, па краях палёў, каля платоў, дамоў... Гэтая расьліна – добры меданос.

Для лекавых мэтаў зьбіраюць лісьце ў час кваценьня. У ім – вітамін С, дубільныя рэчывы. Ужываюць як супрацьзапаленчы сродак, які зьніжае раздражненьне верхніх дыхальных шляхоў, пры бранхітах, для паласканьня горла, пры хранічным танзыліце.

У народнай мэдыцыне выкарыстоўваюць мальву ў зборах зь іншымі лекавымі расьлінамі пры хранічным бранхіце, пнэўманіі, хранічных гастрытах, язвавай хваробе страўніка і дванаццаціпёрснай кішкі, калітах. У выглядзе кампрэсаў расьліну ўжываюць пры нэўрозах, артрытах.

Маладое лісьце мальвы ў сумесі з крапівой, дзьмухаўцом, трыпутнікам магу парэкамэндаваць для салатаў. Яны вельмі карысныя для арганізма, які аслабеў пасьля доўгай зімы, бо маюць шмат вітамінаў.

З павагай,
Канстанцін КАРНЯЛЮК,
краязнаўца, ваш чытач
г.Віцебск

Беларусе! Часьцей кайся!

... Каяцца? Разумею, што для большасьці нашага "праваслаўна-атэістычнага" насельніцтва гэта гучыць занадта рэлігійна, па-сьвятарску. Многія лічаць гэта ня больш, чым царкоўным рытуалам. Між тым вучоныя з амэрыканскага Нацыянальнага інстытуту псыхічнага здароўя ў выніку глыбокіх дасьледаваньняў прыйшлі да высновы, што працэс каяньня аздараўляе псыхіку, зьнімае небясьпечныя стрэсы, павышае тонус чалавека. У тых, хто здольны шчыра пакаяцца (шкадаваньне аб нечым саступае па свайму зьместу каяньню), у арганізме павышаецца ўзровень адрэналіну, які праз складаныя працэсы актывізуе творчыя і духоўныя сілы, штурхае чалавека на роздум аб жыцьці і ягоным плянаваньні. Ісьці па гэтым шляху – значыць імкнуцца да ўдасканаленьня.

Невыпадкова амаль усе рэлігіі сьвету патрабуюць ад вернікаў сыстэматычных споведзяў пра ганебныя ўчынкі і пакаяньня. Рэлігіі нярэдка ўзносяць грэшнікаў, якія шчыра раскаяліся, значна вышэй за тых "праведнікаў", якія ня бачаць за сабой грахоў. Гэта зусім лёгка зразумець нам, звычайным людзям, якім – згадзіцеся – заўсёды ёсьць у чым сябе папракнуць.

Ізноў зьвернемся па дапамогу да вучоных. Яны выявілі, што часьцей за ўсё людзі вінавацяць сябе ў тым, напрыклад, што мала часу і ўвагі надавалі навучаньню і авалоданьню прафэсіяй. Амаль палова мужчынаў (згодна дадзеных апытаньняў) каецца ў тым, што мала часу аддае сям'і, выхаваньню дзяцей. Прыкладна палова жанчынаў шкадуе аб згубленых магчымасьцях на службовым занятку. Абсалютная большасьць людзей адчуваюць віну перад уласнымі бацькамі, іншымі роднымі і блізкімі. Нямала тых, хто прызнаюць за сабой дрэнныя якасьці, а таксама тое, што ў думках "насылаюць" на іншых людзей нядобрае.

Прызнаць гэта і пакаяцца ў гэтым – значыць аблегчыць душу, выслабаніцца ад цяжкіх роздумаў і пашкоджаных нэрваў, адчуць псыхалягічны камфорт і душэўны спакой (ці хаця б наблізіцца да іх).

... Зразумела, што за пакаяньнем павінна пачынацца – дзе гэта яшчэ магчыма – "праца над сабой", выпраўленьне сябе. Ніколі гэта запозным не бывае.

Віталь БУГАЁЎ

ТЭАТРАЛЬНАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ

Вечныя каштоўнасьці ў беларускім кантэксце

Мінулай пятніцай у драматычным тэатры была прэм'ера. Алег Жугжда напрыканцы магілёўскага этапу творчай біяграфіі яшчэ раз "здрадзіў" сваёй галоўнай пасіі – лялечнаму тэатру. Здрада заўсёды выклікае большую цікавасьць, чым нелахісная вернасьць, тым больш калі ў гэтым заўважаны чалавек вядомы. А рэжысэр-лялечнік А.Жугжда ў тэатральных колах вядомы ня толькі (ці ня столькі?) у Магілёве, колькі ў Беларусі і за яе межамі.

І тым ня менш, як шараговы глядач, які ня так часта бывае ў тэатры, мяркую сказаць выключна пра ўбачанае 12 траўня. Такім чынам – "Трышчан ды Ізота" на магілёўскай сцэне... Што ж навеяла тое відовішча?

Для мяне галоўным крытэрам удалага спэктаклю ёсьць яго захапляльнасьць, ступень паглынаньня ўвагі гледача сцэнічнай дзеяй. Чым больш заварожвае і ўцягвае ў сваё ўлоньне спэктакаль, тым менш глядач застаецца крытыкам ды іранічным назіральнікам. У ідэале так павінна быць на працягу ўсёй дзеі, але тое бывае ў спэктаклях геніяльных.

12 траўня падобныя моманты былі рэдкімі й пераважна ў другім акце. Напрыклад, сцэны "атручваньня" і "вяртаньня памяці" галоўных герояў, гульня мёртвым "лялькавым" целам Ізоты ў руках мужа-караля ці нечаканая "імправізацыя", калі каралеўна аступілася і, зваліўшыся з памосту, ледзь не зьвіхнула сабе нагу. (Думаю, што сэрца тут ёйкнула ўва ўсіх прысутных па абодва бакі рампы).

Калі ж аналізаваць спэктакаль не эмацыйна, а згодна традыцыйнай схемы: драматургія-рэжысура-акторскае майстэрства, то па меры ўбываньня я б паставіў іх так: рэжысэр, драматург, акторы. Сярэднявечны рыцарскі сюжэт Трышчана ды Ізоты ў вэрсіі беларускага драматурга Сяргея Кавалёва – рэч дыхтоўная і прафэсійна зробленая, але другасная. Яна не адкрыла новых мастацкіх гарызонтаў, а толькі вярнула ў беларускі кантэкст старыя забытыя каштоўнасьці. Зь іншага боку, геніяльная драматургія вымагае адпаведнага акторскага ўвасабленьня, а ў "сярэдніх п'есах" ня так кідаецца ў вочы акторская пасрэднасьць. Тэатар – гэта мастацтва гарманічнага спалучэньня магчымасьцяў драматурга, рэжысэра і актораў, і ў дадзеным выпадку аўтары наблізіліся да яго. Ува многім дзякуючы рэжысэру, які, здаецца, выцягнуў амаль усё магчымае і з п'есы, і з выканаўцаў ролях.

Рэжысэрскія знаходкі – шахматная дошка на ланцугах, якая пераўтвараецца то ў ложак, то ў арэлі-коні; цэнтральны памост-сцэна з чатырма сходамі; сучасныя крэслы на "ніжняй" сцэне для "рэжысэраў" унутры спэктаклю – разнастаілі ды мадэрнізавалі дзеяньне й дазволілі абыйсьціся мінімумам сродкаў, бо на сапраўдную сярэднявечную фактуру наўрад ці хапіла б гадавога бюджэту тэатра. Беднасьць не загана, а стымул да прагрэсу, прынамсі, у нашым тэатры.

Але сёньня прагрэс ідзе ня толькі ў тэатры. Сучасны глядач, перасыціўшыся фантастычнымі відэафільмамі, натуралістычнымі пэрфомансамі ці інтэрнэтаўскім эксклюзывам, паспытаўшы сусьветных узораў маскультуры ці элітарнага мастацтва, зусім па іншаму ўспрымае жывы тэатар. І зацягнуць яго туды становіцца ўсё цяжэй. Мяняюцца крытэры і густы аўдыторыі, патрабаваньні да актораў і пастаноўшчыкаў. Падобныя праблемы маюць ня толькі правінцыйныя, але і вядучыя сталічныя тэатры з найлепшымі акторамі і рэжысэрамі. Аднак гэта тэма іншае гаворкі.

Я ж магу толькі дадаць, што яшчэ адзін крытэр – запоўненасьць залі (а 12 траўня быў амаль аншляг), сьведчыць і пра добрую рэкляму, і пра цікавасьць да спэктаклю з боку культурна-інтэлігенцкіх колаў нашага абласнога мястэчка. Для Магілёва, прынамсі, для Магілёва тэатральнага, гэта стала падзеяй, калі ня года, то месяца – дакладна.

За што – дзякуй!

В.АЎРАМЕНКА

Фота А. Ліціна

Выстава Базыля

16 траўня у выставачнай залі салёна-магазына мастацкага фонду (вул.Болдзіна, 1/5) адкрылася невялікая выстава твораў вядомага магілёўскага мастака Базыля Камарова.

Б.Камароў – сябра Саюза мастакоў Беларусі з 1988 года і, як яго назваў старшыня Магілёўскага аддзяленьня Саюза мастакоў Ю.Несьцярук, мастак "тутэйшы", які добра ведае гісторыю Магілёва і зь якім на гэты конт кансультуюцца іншыя мастакі, а таксама гісторыкі, краязнаўцы, этнографы. Шмат карцін мастака прысьвечаны выявам старажытнага Магілёва і гістарычным постацям нашага гораду з дакладным адлюстраваньнем дэталяў.

Вялікую ўвагу і цікавасьць гледачоў прыцягвае графічная творчасьць Камарова. Яго лінарыты прасякнутыя філязофскім роздумам, і нездарма іх актыўна выкарыстоўваюць розныя выданьні. Да прыкладу, яны ўпрыгожваюць вокладку кожнага нумара альманаху "Магілёўская даўніна". А ў нядаўна выдадзеным "Беларускім кнігазборам" зборніку перакладаў вершаў, песьняў і балядаў Ул.Высоцкага графіка Б.Камарова цудоўна дапаўняе творчасьць вядомага барда. Частку зьмешчаных там лінарытаў можна пабачыць і на выставе, якая працягнецца ўсяго два тыдні (да 31 траўня).

Па заканчэньні ўрачыстасьці я задаў мастаку некалькі пытаньняў.

– Чаму выстава менавіта ў гэтай залі?

– На большую залю не хапае грошай. Арганізацыя выставы – занадта дарагое задавальненьне для мяне.

– Тут і лінарыты, і жывапіс. А чаму не зрабіць дзьве маленькія выставы – асобна жывапісу і асобна графікі?

– Лінарытамі мне больш хочацца займацца. Але, па-першае, не хапае матэрыялаў. Я ўжо сказаў сваім сябрам: хто знойдзе для мяне патрэбны лінолеум, таму падарую свой лінарыт. А па-другое, я ўжо пасадзіў зрок на лінарытах: там жа трэба прыглядацца да самых дробных дэталяў. Таму працую цяпер менш, чым хацелася б. Новых твораў нават на такую выставу не набярэцца, а старыя выстаўляць ня хочацца. Цяпер займаюся не зусім тым, чым хацелася б.

Можна дадаць, што ў мінулым годзе амаль усё лета мастак працаваў у Шклове, аздабляючы горад да сьвяткаваньня славутых "дажынкаў", якія так і не адбыліся. Поўнай аплаты за сваю працу мастак дагэтуль не атрымаў.

М.БУЛАВАЦКІ

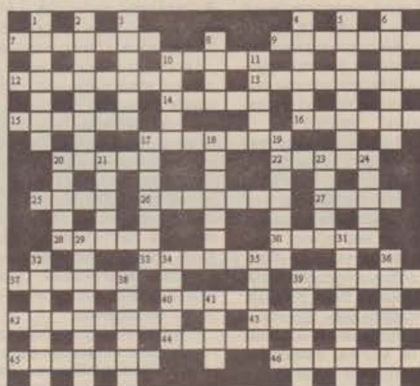
Марнуйце вольны час з карысьцю!

КРЫЖАВАНКА АД АНТОНА

Знайдзіце беларускія адпаведнікі (тарашкевіца!) наступных расейскіх слоў:

Па гарызанталі: 7.Гадёныш. 9.Властелин. 10.Тёрка. 12.Сердечко. 13.Соломорезка. 14.Чёрточка. 15.Ткань (биол.). 16.Обувь. 17.Трактирщик. 20.Охвостье. 22.Простор. 25.Бугор, холм. 26.Замужество. 27.Пожитки. 28.Фронтон. 30.Изморось. 33.Головня. 37.Дыра. 39.Переносная скамейка. 40.Пахарь. 42.Вождь. 43.Неохота. 44.Ворота. 45.Потребность. 46.Ошмётки.

Па вэртыкалі: 1.Горшок (для варки пищи). 2.Детинец. 3.Ищейка. 4.Кабак. 5.Тараторка, стрекотунья. 6.Имение. 8.Кролик. 10.Скирда. 11.Насадка (топора). 17.Скользота. 18.Железная дорога. 19.Роговик. 20.Отрез. 21.Индюк. 23.Полушка. 24.Железный обруч, нагоняемый на ступицу колеса. 29.Акростих. 31.Лестница. 32.Черенок. 34.Сокровище. 35.Ежевика. 36.Стан, осанка. 38.Украшение, отделка. 39.Знакомый. 41.Аббат.

АДКАЗЫ ДА КРЫЖАВАНКІ З "ТМ" №17

Па гарызанталі: 7.Гарбата. 9.Пошапак. 10.Сэрца. 12.Нягоднік. 13.Балбатун. 14.Лямец. 15.Мастак. 16.Дробат. 17.Спакуса. 20.Вабік. 22.Подых. 25.Стос. 26.Кухарка. 27.Прас. 28.Келіх. 30.Коска. 33.Аплатка. 37.Лаянка. 39.Знавец. 40.Жыхар. 42.Трасянка. 43.Прыдатак. 44.Глеба. 45.Юнацтва. 46.Лагунец.

Па вэртыкалі: 1.Занятак. 2.Абгортка. 3.Станік. 4.Догляд. 5.Забабоны. 6.Гатунак. 8.Грым. 10.Склеп. 11.Абцас. 17.Скакуха. 18.Кавадла. 19.Апратка. 20.Выток. 21.Бусел. 23.Допіс. 24.Хвала. 29.Еднасьць. 31.Клапатун. 32.Дабрыня. 34.Пожаг. 35.Кірпа. 36.Недавер. 38.Аснова. 39.Здымак. 41.Хлеў.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта, заснаваная Магілёўскай гарадзкой асацыяцыяй «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:

212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэлефон: 31-04-15,
Тэл./факс: 22-97-82,
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.Свярдлова. Замова 19. Наклад 2000 асобнікаў.